

Patiesss stāsts: Viltus profils

Divas pusaudžu meitenes (13 un 14 gadi) ir nobijušās, jo kāds pieaudzis vīrietis visu laiku zvanoties un draudot ar solījumiem noskaidrot abu meiteņu identitātes ar tele-operatoru starpniecību un sagādāt viņām lielas nepatīkšanas. Izrādās, ka abas meitenes pirms vairākām nedēļām esot izveidojušas pieaugušas sievietes viltus profilu portālā draugiem.lv un caur šo profilu uzsākušas saraksti ar kādu pieaugušu nepazīstamu vīrieti, kurš „pirmais” vēlējies iepazīties. Meitenes esot ar vīrieti koķetējušas, komentējušas foto albumus, rakstījušas, ka vīrietis patīkot, kā arī izteikušas seksuāla rakstura piedāvājumus. Divas reizes esot sarunājušas ar vīrieti satikties klātienē, bet pašas nav ieradušās. Vīrietim esot radušās aizdomas un viņš lūdzis sazināties ar sievieti telefoniski, taču meitenes, lai neatklātos, esot viņam uzrakstījušas īsziņu no sava telefona. Vīrietis esot centies atzvanīt, taču meitenes neesot atbildējušas. Tad vīrietis sācis zvanīt no citiem numuriem un sapratis, ka tiek muļķots, jo atbildēja pusaudzes, kuras sarunā neiesaistījās. Vīrietis izteicis draudus, ka tele-operatori viņam atklāšot numura īpašnieka identitāti, jo viņam esot saglabātas visas viltus rakstītās īsziņas. Meitenes ir nobijušās, ka vīrietis varētu īstenot savus draudus un atriebties. Meitenes savas rīcības sākotnējos motīvus skaidro šādi: „Tas bija uzjautrinoši, mēs to darījām tāpat vien – „prikola pēc””. Abas meitenes esot izdzēsušas savus draugiem.lv profilus, jo baidoties, ka vīrietis varot viņas atrast.

Patiesss stāsts: Virtuālās attiecības

14 gadīga meitene dusmu un neizpratnes pilna, pārdzīvo, ka viņas puisim esot uzradusies jauna draudzene. Neskatoties uz to, ka puisis cenšas izskaidrot savu izvēli un aicina meiteni pieņemt radušos situāciju, viņai ir ļoti grūti samierināties ar drauga zaudējumu. Atceroties patīkamos mirkļus, meitene stāsta, ka pilnīgi viss kopā pavadītais laiks esot bijis ļoti jauks. Viņa ir neizpratnē par puisa lēmumu no viņas šķirties, dodot priekšroku citai meitenei. Pēc meitenes teiktā, abu jauniešu draudzība ilgusi vairāk nekā 2 gadus, pie kam, attiecību pastāvēšanas laikā jaunieši esot tikušies tikai „vienu” vienīgu reizi, kad vēl neesot bijuši „pāra” statusā! Attiecības visu laiku esot uzturētas, sarakstoties internetā un ar īsziņām, jo dzīvojuši dažādās pilsētās. Meitene jutās aizvainota un satriekta, kad puisis viņai pavēstīja, ka abu attiecības uztvēris kā labu draudzību nevis kā pāra attiecības!

SKOLOTĀJIEM

Patiess stāsts: Viltus profils

Iespējamais risinājums. Iemesli tam, kāpēc cilvēki veido viltus profilus, ir visdažādākie, to nosaka gan vecums, gan personiskā motivācija. Konkrētajā piemērā meiteņu rīcība bija spontāna un neapzināta – bez sākotnēja mērķa kādu maldināt vai aizskart. Nereti pusaudži veido viltus profilus, izmantojot anonimitāti un svešu identitāti, lai izmēģinātu dažādas lomas un uzvedības, ko reālajā dzīvē viņi pagaidām vēl neuzdrīkstas realizēt. Šādas rīcības pamatā ir vēlme iegūt noteiktas prasmes vai zināmu drošības pakāpi, kas ļautu tās pārnest uz reālajām attiecībām. Tomēr jebkādi rīcībai internetā ir savas robežas, ja tiek iesaistīti citi cilvēki. Neskatoties uz to, ka vīrietis tika maldināts un muļķots, viņam būtu jāuzņemas daļa atbildības par sekām, jo būdams pieaudzis cilvēks nespēja pamanīt un atšķirt viltus profilu no reāla cilvēka profila (pēc meiteņu stāstītā, vīrietis pirmais uzsācis saraksti). Lai nu kā, tas neattaisno meiteņu rīcību, tāpēc, veidojot sarunu ar meitenēm, ir jāpanāk, lai viņas apzinātos savas rīcības motīvus un kādas vajadzības ir to pamatā. Meitenēm vēlams palīdzēt saskatīt alternatīvu „pozitīvu” uzvedības modeli, kas turpmāk ļautu viņām apmierināt nerealizētās vajadzības saistībā ar augstāk minēto gadījumu. Kad meitenes jutīsies pārliecinātas, ka ir izpratušas savas rīcības motīvus un nožēlo tos, meitenēm var piedāvāt apsvērt (bet nevis uzspiest) iespēju vērsties pie vīrieša ar atvainošanos, piemēram, uzrakstot e-pasta vēstuli (izveidojot jaunu e-pasta adresi un neatklājot savas identitātes). Atvainošanās varētu mazinātu vīrieša dusmas un veicināt abu pušu samierināšanos, savukārt meitenēm tā palīdzētu mazināt bailes no iespējamās izrēķināšanās un atjaunot savas sociālās aktivitātes internetā.

Skolotājam. Meiteņu baiļu pamatā ir savas rīcības seku apzināšanās, līdz ar ko viņas satraucas, ka vīrietis tiesiskā ceļā varētu iegūt mobilā tālruņa numura lietotājas vārdu un koordinātes. Ja meitene, no kuras numura tika sūtītas vīrietim īsziņas, lieto priekšapmaksas karti, tad tele-operatoriem nav informācijas par lietotāju. Ja meitenei ir pastāvīgais pieslēgums, tele-operatori nav tiesīgi trešajām personām izpaust informāciju par lietotāju.

Patiess stāsts: Virtuālās attiecības

Iespējamais risinājums. Konkrētajā situācijā meitene pārdzīvo un nespēj samierināties ar drauga zaudējumu. Lai arī situācija skaidri parāda, ka puisis ir vairāk bijis labs sarakstes biedrs, nekā reāls partneris, nevajadzētu steigties sniegt meitenei šādu tiešu skaidrojumu jau sarunas pašā sākumā, jo virtuālo attiecību zaudējuma pārdzīvojums var būt tikpat patiess kā reālajās attiecībās. Meitene nespēj nošķirt reālo telpu no virtuālās. Viņas jūtu un emociju intensitāti pavada izteikti subjektīva attiecību izpratne, kas prasa no uzticības personas būt atbalstošam, iejūtīgam un pacietīgam, uztverot meitenes pārdzīvojumu nopietni. Kad aktuālās zaudējuma jūtas mazināsies, meitenei būs vieglāk ieraudzīt un pieņemt to, kādā līmenī bija veidojušās abu jauniešu attiecības.

Skolotājam. Konkrētais gadījums ir piemērs tam, kā virtuālajā vidē darbojas emocionālās klātesamības efekts. Neraugoties uz to, ka abiem jauniešiem faktiski nav nekādas attiecību pieredzes reālajā dzīvē, virtuālās attiecības ļauj pārdzīvot ekvivalentas izjūtas, kādas rodas tradicionālās partnerattiecībās.